י שָׁם בַּגְּמָרָא ח לְפֵּרוּשׁ יֹי הַרִייף וְהַרָּמְבַּייִם שָׁם. כֹ הַראיישׁ שָׁם. ל בְּּרָכוֹת ח.נו שם י.נשם לרעת רב האינאון. סכל בו בִּשָׁם רַבֵּנוּ חַיִּים. 🗓 שָׁם.

* בָּלֹא בָּרָכוֹת יַחֲזֹר לִקְרוֹתָה בִּוְמַנָּה עָם הַבְּרָכוֹת. וְעַבֵּן לְקַמָן סִימָן ס (בית יוסף סימן מה): ה. 'אָם בָאָבַס וְלֹא קַרָא קריאַת שָׁמַע עַרְבִית עַד שַעַלַה עַמּוּד הַשַּׁחַר, כֵּיוַן שֻעַדַיוָ לֹא הֶנֵץ כֹּי הַחַפַּה קוֹרָא קריאַת שָׁמַע וְיוֹצֵא בָּה יְדֵי חוֹבַת קְרִיאַת שְׁמַע עַרְבִית, יּוְאָם הָיָה אָנוּס בְּאוֹתָה שָׁעָה לָצֵאת לַדֵּרֵךְ מִקוֹם גִּרוּדֵי חַיָּה וְלָסְטִים, (כֹּמּ) לֹא יָקָרָא אָז קָרִיאַת שִׁמֵע פַּעַם (כֹּבּ) שֵׁנִית לָצֵאת בָּה יָדֵי חוֹבַת קָרִיאַת שְׁמֵע שַׁל יוֹם, שֵׁמֵּאַתַר שֵׁעֲשַׂה לְאוֹתָה שַׁעַה לַיָּלָה אָי אָפְשַׁר לַתָּזֹר ^(בנ)וְלַעֲשוֹתָה יוֹם: זֹ. 'אַף עַל פִּי שֶׁזְמַבָּה נִמְשַׁךְ עַד סוֹף הַשָּׁעָה הַשְּׁלִישִׁית, אָם עַבְרָה שָׁעָה שְׁלִישִׁית וְלֹא ^{חׁ (בד)} קְרָאָה "קוֹרֵא אוֹתָהּ בָּבָרְכוֹתֶיהַ כַּל (כּה) שַעַה רְבִיעִית שֵׁהוּא שָׁלִישׁ הַיּוֹם, וְאֵין לוֹ שַׂכֵר כִּקוֹרֵא בִּזְמַנַה. יְוָאִם (בי) עַבְרָה שַׁעַה רְבִיעִית וְלֹא (⁰⁾ קָרָאַה, * (בי) קוֹרָאַה בָּלֹא בְּרְכוֹתֵיה כַּלֹ הַיּוֹם: ז. אָם לֹא קְרָאַה בּיּוֹם ^יּיֵשׁ אוֹמְרִים ^(בח) שֵׁיֵּשׁ לָהּ תַּשִׁלּוּמִין ^(מ) בְּעַרְבִית, וְכֵן אִם לֹא קָרָא קְרִיאַת שְׁמַע בְּעַרְבִית יַשׁ לָה תַשְׁלוּמִין בַּיוֹם, (כט׳ יְוַשׁ חוֹלְקִים:

נט דִין בַּרָכָה רָאשׁוֹנָה בִּיוֹצֵר, וּבוֹ ה׳ סְעִיפִים:

א פְּכוּתִיבִ בּ מַּלָּמִיי א. אבָרוּךְ אַתָּה ה׳ אֱלֹהֵינוּ מֵלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר (b) אוֹר וֹבוֹרֵא תשׁךְ, בּתְקְנוּ לְהַזְכִיר מִדַּת לַיְלָה שערי תשובה

באר הימב

ים קרָאָה, אִפְלוּ בְּפַשִּׁיעָה, ט״ו: (מ) קרָאָה, אִפְלוּ בָּאֹנֵס, ט״ו: (ט) בַּערבִית, וּמְבֶּעֵי (ז) לַהּ לְאקְהוּמֵי חוֹבת שׁעָתָּא בְּרֵישָׁא, מֶגַן אבְרָהֶם. עיֵן בְּסֵפֶּר מִשְׁנָה לֹמֶלֶךְ בְּפֶּרֶק ג מָהַלְכוֹת תִּפָּלֶה שָׁהַקְשָׁה שָׁם, וְתֵּימֶא לִי שֶׁהְרֵי לְמוּד עֶרוּךְ הוּא בְּיָדֵינוּ מְעַנָּת לֹא יוּכל לְתְקֹן, זֶה שֶׁבְּטֵל קְרִיאת שְׁמִע, וְעַקְ שֶׁם, וְכֹּנֶנֶתוֹ לְהַקְשׁוֹת על הַיֵּשׁ אוֹמָרִים דְּסְבִירָא לַה דְיֵשׁ לוֹ תּשְׁלוּמִין. וְאחר המְחִילָה, לֹא עָיֵן יָפֶה בּסּוּנְיָא תְּחָלֹת פֶּרֶק תְּפָלֹת השׁחר רָשֶׁם מפָּקִינָן שַׁבְּטֵל בָּמָזִיד וּקָרִיאת שָׁמע שֶׁוָה לְתִפַּלֶּה מִדְּקַאָמר זֵה שַׁבְּטֵל קְרִיאת ַ שָׁמע אוֹ מִּפָלֶה וְעל זֶה מִשׁנֵי דְּבָטֵל בְּמֵזִיד וְדוֹ״ק, ערֵּין יד אהָרוֹ וְערֵין בִּפְרִי חָדֶשׁ: (6) אוֹר, צֶרִיךְ לְהפְסִיק בֵּין יוֹצֵר וּבֵין אוֹר כִּי הֵיכִי דְּלֹא יִשְׁתּמע יוֹצֵרוֹר. מְשֶׁרְתִים וֹאָשֶׁר מְשֶׁרְתָּיוֹ רָאשֵׁי תַּבוֹת מו״ם וְהוּא שֵׁם אִחְרוֹן מִשֵּׁם ע״ב, לֶבֵן יֵשׁ לְּרְקְדֵּק שלא יִדלָג וָא״וֹ שַׁל ואִשֶׁר. כִּשַׁאוֹמֵר יוֹצֵר אוֹר יִמשְׁמֵשׁ בּתִּפְלָה שַׁל יָד, וּכְשַׁאוֹמֵר ס בְּערְבִית, עוַן באַר הַיטָב מה שֶׁכֶּתב לְהקְשׁוֹת על המְשְׁנֶה למֶּלֶךְ עוַן שָׁם שָׁהֵם מִדְּבְרִי הָרב המניה שֶם, וְאֵין פּנֶנֶתוֹ לְהקְשׁוֹת על היֵשׁ אוֹמְרִים דְּיֶשׁ לוֹ תּשְׁלוּמִין, רק אַדְּרבֶּה קָשָׁיָא לֵה על המאן דָאָמר אֵין לוֹ תּשְׁלוּמִין בַּיֶּדן דְהָתֶם בְּטֵּל קְרִיאת שָׁמע וּתְפָּלֶה בַּחְדֶּא מחתא מחתינהו, ובידן המוקמינן בתפלה הוקא במויד הני לה משנת לא יוכל לתקן. גם בְּטֵל קְרִיאת שְמע דּוְקָא בִּכְהאִי גּוְנֶא הוא, וְקְצֵר בִּלְשוֹנוֹ וְכֶתב כָּאָמוּר לְצֵיל דְהֹיְנוֹ, על מה שַהֶעִתִּיק שֶׁם בּמִשְׁנָה למֶּלֶךְ לִפְנֵי זֶה דְּבְרֵי השׁ״ס דְּבְבְטֵל בְּמֵיִיד מוֹקֵי לֶה עַיֵן שֶׁם: ָס אוּר. עווַ באַר הֵיטֵב. וְעוַין בּעָטֶרֶת וְקָנִים שָׁלֹא לוֹמר וּמֶלֶךְ עוֹלֶם רִק מֶלֶךְ עוֹלֶם וְכוּי. וּבְאבוּדֹרָהם כֶּתב וּמֶלֶךְ עוֹלֶם וְכֵן הוּא בּמִּקְרֶא בְּזִרְמְיָה. וְכָתב בְּשׁלְמֵּי צְבוּר שֶׁמְכֶּאן מוכח כְּמוֹ שֶׁכָּתב בְּלֶחֶם רב סִימָן א דְּדִּדְקָא בִּתְפָלֶה צֶרִיךְ לְדבֵּר בְּלֶשוֹן בֶּרוּר אָבֶל בִּתְאָרֵי השם יתברה אין צריה לכה ידי שנאמר התארים כמו שכתובים בתורה, עין שם. והבאר הַיטֵב כָּתב כְּדָבְרִי הלָחֶם רב לְעָנִין מָלת קֹתֵיהֶם שָׁכַּן כָּתב האָרִ״י כוֹי וְאִם כֵּן גם בָּזֶה אַין לְהקְפִּיד וְיֵשׁ לוֹמֹר וּמֶלֶךְ עוֹלֶם, וְעֵיֵן שֶׁם בְּלֶחֶם רב כִּי רְצוֹן קוֹנֵיהֶם בָּא בִּלְשוֹן רבִים

ובוֹרֵא חשֶׁךְ יְמשְׁמֵשׁ בִּתְפָּלֶה שֶׁל רֹאשׁ. מְעָרִיצִים וּמקְדִישִׁים כַּלֶּם בְּמֵ״ם, וְיֵשׁ גּוֹרְסִין לָתָפָאֶרֶת בְּמוֹ אֱלֹהִים קַדּוֹשִׁים שָׁבֶּן לְשׁדֹן המִקְרָא, וְתְרָאָה לִי שָׁאַין צֶריוָה לָוָה בִּי הָרָבוּי הוא על הנַקְנִים וְעל בֶּרָה שָׁאָמר הבָתוּב לאָדוֹנֵיהֶם לְמֶלֶךְ מָצִרים, עשֵן שְׁם:

בַּאוּר הַלְּכָה

משנה ברורה

וָקָרִינָן בֵּה וּבְקוּמֶךָ, וּבְדִיצַבַד הָצֶמִידוּהוּ צֵל דִּין תּוֹרָה. וְדַוְקָא בְּאַקְרַאי בְּעַלְמָא, מּ דְּהַיְנוּ, פַּעַם אַתַת בַּתֹרֶשׁ, הוא דְּיוֹצֵא בְּדִיעֲבַד, אֲבָל אִם הוא רָגִיל לַצְשׁוֹת כֵּן, אָמְרוּ חֲכָמִים שֶׁאֲפִּלוּ בְּדִיעֲבֵד לֹא יָצָא וְצָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִקְרוֹתָה. מִיהוּ אָם שְׁעַת הַדְּחָק הוּא, אֲפָלוּ רָגִיל טוּכָא שָׁרֵי, דְּמַאי הָוֵי לַה לְמֵעבֵּר: הֹ (ב) הַחַמָּה. ומְקצֵת אַנָשִׁים יְשֵׁנִים בִּאוֹתוֹ הַזְּמֵן, לַבַן בּשַעת הַדְּתָק קָרְינָן בֵה גַם כֵּן וּכְשַׁכִבְּךְ, אַכָּל בִּלָאו הָכִי אַפְּלוּ בִּדִיעַבַד לֹא יָצָא: (כא) לֹא יִקְרָא, וְיֵשׁ תוֹלְקִין כָּזֶה, עַיֵּן אֵלְיָה רַכָּה וּכְבֵאוֹר הַגְרָ״א: (כב) שֵׁנִית. אֲפִּלוֹ ייּן אַחַר שֶׁיַגִּיעַ הַזְּמַן דְשֶׁיַכִּיר אָת חֲבֵרוֹ בְּרַתוּק אַרְבַּע אַמוֹת: (כג) וְלַעֲשוֹתָה יוֹם. אֶלָּא (שּוּ יַמְתִּין אוֹלֵי יִזְדַמֵּן לוֹ לִקְרוֹתָה בִּזְמֵנָה כְּהִלְּכָתָה: ן (כד) קְרָאָה. אֲפִלוּ ישׁ בִּפְשִׁיעָה. וְנִרְאָה פַשוט דִמַה שֵׁכַּתַב וִלֹא קָרָאָה לָאו דַּוֹקָא, דְהוֹא הַדִּין אַפְּלוּ קָרָא אוֹתַה ַבָּלָה מִקֹּדֶם בִּזְמַנָּה בְּלֹא בִּרְכוֹתֵיהָ, אֶלָא לִרְבוּתָא נַקְטֵה, דְּלֹא נֵימָא בֵּיוָן דְּלֹא קָרָאָה כְּלָל עַד עַתָּה, גַרועַ יוֹמֵר, וְכֵן כָּתַב בְּהַדְיָא בְּבֵית יוֹסֵף, סוֹף סִימָן מו, עַיֵּן שָׁם. וּבִתְשׁוּבַת מִשְׁבְּנוֹת יַצֵּקֹב סִימָן עו מְפַּקְפֵּק בָּזֶה הֵיכָא דְּמִתְּחָלָה קָרָא אֶת כַּלָּה, עַיֵּן שָׁם: (כה) שָׁעָה רְבִיעִית. דְּבַרָכוֹת יֹּי אֵינַם שַיַּכִים לִקְרִיאַת שְׁמֵע, דְאַף עֵל פִּי שֶׁנִּתְקְנוּ קֹרֶם קְרִיאַת שְׁמֵע מִכָּל מָקוֹם לַאו בִּרְכַּת קַרִיאַת שָׁמַע הִיא, שֶׁהַרֵי אֵינוֹ מִבָרַךְ אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בִּמִצְוֹתִיוּ

גָּכְנָסִין, דְּעמוּד השׁחר הוּא מִשֶּׁהַאִיר פְּנֵי המִוְרָח, עַיַן שָׁם, וְכֵן בְּסֵפֶּר משֵּה יְהוּדָא גם בּן דּשָתוֹ בַּן. וְגִרְאָה לִי רְאָיָה לְּרִבְרֵיהֶם מִדְּבְרֵי הרשְׁבָּ״א, וְהוּבָא בְּסִימָן זֶה ּבָרֵית יוֹכֵף, דְּמִבֵּיוָן שֶׁעָלָה עמוד השתר שׁפִּיר מָצֵי קָרֵי יוֹצֵר אוֹר וּכְאנְשֵׁי מִשְׁמָר, וּהְרֵי אנְשֵׁי מִשְׁמָר אָמְרוּ יוֹצֵר אוֹר זְמן הרְבֵּה אחר שְׁתִיטת התָּמִיד, כְּדְאִיתָא בְּרשִׁ״י בְּרָכוֹת יא ע״ב דִּבּוּר המתְחִיל בָּרָכוּ, וּשְׁחִיטת התַמִיד הָיָה אחר שֶׁהֵאִיר ּפָּגֵי המִזְרָת, כִּדְאִיתָא בִּיוֹמָא רֵישׁ פֶּרֶק ג, וּמה רְאָיָה הִיא, דְּאוֹר נִקְרָא אְפִּלּוּ קֹדֶם שָהָאִיר פָּגֵי המָזָרַת, אֵלָּא ודאי דִּעמוּד השחר נָקָרָא מְשֶׁהָאִיר פָּגַי המָזָרַת. וּלְפִי זָה יָצָא לָגוּ גם כַּן קָלָּא לְעִנְין בְּדִיעָבד לְקְרִיאת שְׁמע שֶׁל ערְבִית אָם (לֹא) הָיָה אַנוּס. וָאף דָּאכּתִי יָשׁ לָהקשׁוֹת על הרשַבַּ״א דְּמָנָא לֶה דְּתַכַף אחר שֵׁהָאִיר מַצֵי לומר יוצר אור, הַלְמָא שָׁם שָׁאנֵי שֶׁנְשְׁתּהָא בְּהרְבֵּה עִנְיָנִים אחר השְׁחִיטָה. וְאוּלי סְבִירָא לֵה דְּכֹּהְנִים זְרִיזִין לֹא נִהְאחֵר אֶצְלָם על יְדֵי זֶה כִּי אִם מְעט מִן המְעט: * בְּלֹא בְּרָכוֹת. משְמע מִדְּכָרִיוֹ דְיִאָם קְרָאָה בִּבְרָכוֹת אף כָּהֶם יָצָא. וְלִכְאוֹרָה לְפִּי מה שֶׁכָּתב המָגון אבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ה, עיֵן שָׁם, יֵשׁ לְהַסְתּ∈ֵּק אָם יָצָא בִּדִיעָבד בִּבִרָכּת יוֹצֵר אוֹר, וּמִכֶּל מָקוֹם נִרְאָה דְּאֵין צָרִיךְּ לחזר וּלְבֶרֶבְ, דְאָגוּ צְרִיכִין רק לחְששׁ לְרשת רב האי גָּאוֹן הְּדְלְמַא בִּרְכּת יוצר הוו אַמרֵי לִעגִין לִכתִּחלָה, כִּמוֹ שֵׁכָּתב הפָּרִי מִגָּדִים בִּסִימָן זֵה, עיֵן שַׁם: ד * קוֹרָאָה בָּלֹא בַּרְכוֹתֵיהָ. עיַן בּמִשְׁנָה בִּרוּרָה. וְאף שֲדּעת הפִּרִי חָדָשׁ כִּדעת

וְצָוָנוּ לְקָרוֹת שְׁמַע, וַהֲרֵי הַם כְּמוֹ תִּפְלָה, וּלְפִיכָךְ דִּינָן כְּמוֹ תִּפַלַת הַשַּׁתַר שְׁהוּא רַק עֵד שְׁלִישׁ הַיּוֹם: (כוֹ) עָבְרָה שְׁצָה רְבִיעִית. אֲפִּלוּ כֹּה נַאֲבָנוּ, אַפּלוּ הָכִי מִפָּאן וְאֵילֶךְ הַפְּסִיד הַבְּרָכוֹת. וְאָם בַּרַךְ (מ) הָנֵי בְּרָכָה לְבַשֶּׁלָה, וְשַׁיֵן בְּבַאוֹר הֲלָכָה: (בוֹ) קוֹרְאָה. עַיֵּן בִּלְבוֹשׁ שֶׁבָּתב, יָכוֹל לִקְרוֹתָה וְבוּ׳, וְהַבַּוָנָה הוּא שַׁשוֹב שַׁיַּקְרָאָנָה כְדֵי שַׁיְּקַבֵּל עָלִיו על מַלְכוֹת שַׁמִּים, אֲבֶל אֵינוֹ מְחָיָב, שָׁאֵינוֹ מְקַיֵּם בָזָה הַמִּצְוֹת עַשַּׁה דְּקְרִיאַת שְׁמַע, וּכְמוֹ שָׁהַסְכִּימוּ כָּל הָאַחֲרוֹנִים, שֶׁאֵין נִמְשֶׁךְ זְמֵן קְרִיאַת שְׁמֵע מִן הַתּוֹרָה רַק עֵד שָׁלשׁ שָׁעוֹת וְבַנַ״ל. וְדַע, דְּמִבֶּל מָקוֹם פָּרָשַׁת צִיצִית אוֹ שְׁאַרִי פּסוּקִים שַׁהָם מִזֹּכִירָת יִצִיאַת מצרָים, מְחַיָּב מִן הַתּוֹרָה כָּל הַיּוֹם, דְּהָא מִן הַתּוֹרָה לֹא נִקְבַּע זְמֵן לֹזְכִירָתָה וּכְמוֹ שַׁבַּתַב הַשַּׁאַגַת אַרְיֵה סִימָן י דְּעַד הַעַּרֶב הוא זָמֵן לֹזְכִירַת יְצִיאַת מְצָרַיִם, עַיֵּן שָׁם: זֹ (כח) שָׁיֶשׁ לָה תַּשְׁלוּמִין. אַין הַפַּוּנָה שַׁיֵּצֹא פָזָה יְדִי קְרִיאַת שְׁמַע, מַאַתַר שַׁכְּכֵּר עַבַר זְמַבָּה וְאִינוֹ אַלָּא פָקוֹרָא בַּתּוֹרָה, רָק שַׁלְכַתְּחָלָה צָרִיךְ לְהַשְׁלִימָה כְּמוֹ תִּפְלָה, עַל בַן (๑ מְבָּעֵי לָה לְאַקְדּוֹמֵי חוֹבַת שַׁעְתָּא בְּרִישָׁא, וְתַכָּף אַתַּר מַצֵּרִיב יְקָרָא עוֹד שַׁפַע בִּשְׁבִיל זָה הַפַּעַם שַׁחפַר, אָם בְשׁוֹגֵג חִפְּרָה, כְּמוֹ שַׁנַתְבָּאָר לְקַפָּן בְּסִימָן קח: (בש) וְיַשׁ חוֹלְקִין. הַגְּרִ״א וְהַבִּרְבֵּי יוֹפַף הכְּרִיעוּ כְּדֵעָה זוֹ:

אור. צַרִיךְ לְהַפְּסִיק בֶּין יוֹצֵר וּבֶין אוֹר כִּי הֵיכִי דְּלֹא לְשַׁתְּמֵע יוֹצֵרוֹר. וְעַיֵּן בְּבָּאַר הַיֹּטֶב וּבְשַׁצַרֵי תְשׁוּבָה מַה שֶׁבָּתַב עוֹד בַּזָה:

שער הַצִּיון

ד (יג) בייח וְאַלְיָה רַבָּה וּמְגַן גִּבּוֹרִים: הֹ (יד) פְּרִי מְגָדִים, דְּלֹא בְּמִנְחַת בֹהַן, וְעַיֵּן מְגַן גֹבּוֹרִים: (עו) בייח וְאַלְיָה רַבָּה וּמְגַן גִּבּוֹרִים: הֹ (יד) בִּיח וְשִׁיִז וּפְּרִי מְגָדִים, (יד) בייח וְשִׁיִז וּפְּרִי מְגָדִים: (יד) הייש וְשֹרָה: זֹ (כ) מָגן אַבְּרָהָם: